



Haujlai saeh mbouj caiq miz vunz dwenhwnj, haujlai saeh mbouj caiq miz vunz ndaejgeiq lo.

Gig nanz mbouj dingqnyi Yahfanh ciuqnad, vunz Hawbyaloz naeuz, Yahfanh nyaengq dwk bae “maeuz” cienz lo. “Maeuz” cih Sawcuengh neix, gou gaenq roengzrengz bae ra cih Sawgun ndeu daeuj hoiz de, siengj cinj hoiz ok gij eiqsei duh de, hoeng, baenzneix lai bi gvaqbae, gou itcig ra mbouj ndaej. De lumjnaeuz ndaej hoiz baenz dam, lumjnaeuz ndaej hoiz baenz buek, hoeng de cix beij dam beij buek engq gvigawj engq yakdoeg. Miz ngoenz ndeu, gou naengh youq naj bakdou, yawj dwk Yahfanh daj gwnz cihuq buen daeh suijniz ndeu roengzdaeuj gwed youq gwnz mbaq, de ngeng ngaemgyaeuj, gwnz mbaq dap miz gaiq baengzvaih ndeu, mba suijniz youq seiqhenz de mbin, daengx aen ndang cungj ndwn youq ndaw mok mong-moekmoek. Aen seizhaeuh haenx, gou sawqmw h mingzbej, cih “maeuz” haenx Vahgun cinj hoiz mbouj ok, cij youq diuzdah lae youq lajnamh, youq giz cei q boih cei q in ndaw seizgan, cij miz ai q lumh ndaej doi q ngaeuz de.

Hawbyaloz mwhhaenx lumj duzn yaen gig iek ndeu, moix ngoenz aj bakhung mbouj dingz ndwnj gij doxgai q rog bya, gijgwn gijjungh gijdaenj, daegbied dwg gangghinh suijniz ——lumjnaeuz vunz Hawbyaloz fwt nyaenxsouh mbouj ndaej aenranzgyan youq le geij bak bi, doenghgi j benj couhsuenq yamq ndaej caiq mbaeu, hix aenvih in lai ndigah luenh swenj.

Gyaq ci hung coux rim huq daj dieggyae hai daeuj, seiz ginggvaq dangqnaj dou ranz gou couh mbouj dingz naenx hauhdoengz, ba——ba——ba——Yahfanh daj ndaw ranz buet okdaeuj, doq buet doq vadfwngz, gaiq baengzvaih haenx couh lumj doi q fwed mbaeu ndeu mbin doek youq gwnz mbaq de, Yahfanh gig vaiq youq najaek hotrwzbingh, gaiq baengzvaih couh maenhdengq maj youq gwnz ndang de lo. Caj gij dungcoz bwh neix guh liux, Yahfanh hix gaenq buet daengz dangqnaj ci lo. Cienqndang, yienh baihlaeng daengz dangqnaj ci, miz vunz dawz daeh suijniz naeknuengq ndeu dimz youq gwnz mbaq de——vunz Hawbyaloz heuh aen hangznieb neix guh “roengzci”. Youq ndaw cehda vunz Hawbyaloz, “roengzci” cei q lanzcienh, cij miz lumj daxboh gou cungj vunz mbouj miz bonjsaeh youh aeu ciengx bet boux lwnye z neix, cij bae “roengzci”.

Mbouj miz vunz roxyiuj, daj sam aen fuengyiengq diuz roen yienghceij lumj diuzcajnga haenx daz roengzbae miz gijmaz doxgai q. Seiz iq,

Yahfanh

娅 番

□ Loz Nanz sij Moz Liui gvei hoiz

□ 罗南 著 莫柳桂 译

很多事不再有人提起，很多事不再有人记起。

很久没听到娅番骂街，山逻街的人说，娅番忙着“谋”钱去了。“谋”是壮话。我曾试图在汉语里找一个词，能准确表达出“谋”的意思，这么多年过去，我一直没找到。它似乎是贪，似乎是拼，却比贪比拼都更规矩更凶狠。有一天，我坐在家门前，看着娅番从一辆货车上卸下一袋水泥扛在肩上，她侧低着头，她的肩上搭一块破布，水泥粉末在她周围扬起，她置身在灰扑扑的晨雾中。那一瞬间，我突然明白，壮话里的“谋”在汉语里无法寻找，它只属于流淌在暗处的河，需要循逆时光里，在岁月最隐秘最疼痛的地方，才有可能触摸到它的影子。

那时候的山逻街像一只极度饥饿的兽，每天张开大口，源源不断吞噬山外来物，吃的穿的用的，特别是钢筋水泥——似乎突然之间，山逻街的人再也不能忍受居住了几个世纪的吊脚楼了，那些木板，再轻的步子走过，也会疼痛般吱呀乱响。

载满货物的大车从遥不知处的远处驶来，经过我家门前时便长长地按下车鸣，叭——叭——叭——娅番从家里跑出来，她边跑边扬手，那块破布就像一双轻盈的翅膀飞落到她肩上，她飞快地在胸前打了个结，破布就牢牢地长在她身上。待到这一系列动作完成，人也已跑到车前了。转身，把后背递到车库前，有人把一袋水泥重重地压在她肩上——山逻街的人把这行业叫“下车”。在山逻街人的眼里，“下车”是低贱的，只有像我父亲这样没有能力又需要养活八个孩子的人，才会去“下车”。

从丫字路一点一撇一竖延伸而去的遥不知处的那头像一个谜。小时候，我坐在门槛上发呆，我的眼睛沿着家门前的路慢慢伸向远方，路在山的拐角处消失，又在山的拐角处出现，最后消失无影踪，我知道路还在，它伸进更多的山背后，伸进我视线无法到达的地方。父亲说，路的远处是凌云县城，再远处是百色，再远处是南宁，再远处是北京。我想象那么多的远处，怎么也想象不出它们的样子。那些外地人从那么多远处而来，他们的语言和眼神像一条长长的藤，从谜一样遥远的地方悬挂下来，蛊惑着山逻街的人拼命去攀爬。

八

山逻街宁静的时候，我在童年；山逻街闹腾的时候，我在少年。有一天，少年的我背上行囊，离开父母去到远处求学，我从不曾想过，我的双脚踏上第一个远处，生活便像多米诺骨牌，我被裹挟着，再也无法停止脚步。我像一棵斜长的树，根还留在山逻街，枝杈却全部斜伸到远处去。我像候鸟一样往返，在山逻街与远方之间奔波。在往与返的间隙里，山逻街的人和事，便只剩下一个个零碎的片段。

我遗忘了娅番。再次见到她的时候，她已经是婆旺了。她背着孙子，闲闲地从我家门前走过，旺在她背上生气地弹踢着小肥脚。娅番弓着背，她的身姿努力往前倾，好给不安分的孙子保持一个最安全的坡度。一番背着手跟在后面，他一直在笑，不知道是笑孙子的耍赖还是笑娅番的无奈，或是，两者都不是，他只是没来由地想笑，于是便笑了。

娅番细声慢气地哄着孙子，抬头看到我和母亲，便笑着跟我们打招呼。娅番的壮话到底无法圆润，它像城里被移栽的大树，剪去了枝叶和高度，然后长成了另一种样子，存活下来，变成山逻街的一部分。母亲笑着应答，伸手逗她背上的小男孩，娅番便停下来，和我们说起她的儿子孙子。娅番薄薄的嘴唇快速张合，细碎的唾沫飞溅到我脸上，我突然想起很多年前的那些个傍晚，娅番拍着巴掌，街头街尾地上下走动，她的愤怒曾经燃烧了无数个山逻街的夜晚。眼前的娅番是柔软的。

从娅番到婆旺，中间有一大段时光被我错过了。在我远离山逻街的时候山逻街的时光便是断裂的。那些错过的时光，有些在母亲的叙述里缝合了，有些就这么敞开着，留下一个巨大的时间的黑洞。

母亲说，当年，娅番嫁过来的时候是从侧门进来的。我想起一番家一字排开的三个门，宽大的正大门，矮小的侧门。新嫁娘的娅番低着头，努力抬起高高的脚，跨过门槛，跨进那个城堡一样的山逻街。

(8 完)

gou naengh youq gwnz giemxdou ngaez, cehda gou riengz diuzroen dangqnaj bakdou menhmenh yiengq dieggyae yawj bae, roen siusaet youq gizvangungx goengqbya, youh okyienh youq gizvangungx goengq-bya, doeklaeng couh siusaet ndaej mbouj miz ngaeuz mbouj miz riz lo, gou rox diuzroen lij youq, de iet haеuj baihlaeng goengqbya engq lai bae, iet haеuj dieggyae gou yawj mbouj daengz bae. Daxboh naeuz, dieg gyae roen daz roengzbae dwg Lingzyinz yienhsingz, caiq roengzbae dwg Bwzswz, caiq roengzbae dwg Namzningz, caiq roengzbae dwg Bwzgingh. Gou roengzrengz siengj, cix baenzlawz hix siengj mbouj ok gij yienghceij gyoengqde. Doenghgi j vunz diegrog daj baenzneix lai dieggyae daeuj, vah caeuq cehda gyoengqde lumj diuz gaeu raez-rangrang ndeu, daj giz gyaegyanyang venj roengzdaeuj, yaeuhlox vunz Hawbyaloz buekmingh bae bin.

Bet

Seiz Hawbyaloz caemrwg, gou dwg lwnye z; seiz Hawbyaloz nauhyied, gou dwg lwnye zhung. Miz ngoenz ndeu, gou boux lwnye zhung neix aemq daehmeq, lizhai bohme h bae dieggyae doegsaw, gou coengzlaiz mbouj caengz siengj gvaq, din gou baez daih’ it caij hwnj dieggyae, ndwenngoenz couh lumj baizndok dohmijnoz nei, gou deng suekgab dingz mbouj roengzdaeuj laebdaeb byaij roengzbae. Gou lumj gofaex maj van nei, rag lij louz youq Hawbyaloz, ngafaex cix cienzbouh van iet haеuj dieggyae bae. Gou lumj duzroeg nei baedauq, youq Hawbyaloz caeuq dieggyae baedauq. Youq ndaw seizgan baedauq, vunz caeuq saeh Hawbyaloz, couh cij lw aen youh aen duenh saepsoiq lo.

Gou lumz le Yahfanh. Caiq raen de seiz, de gaenq dwg Buzvang lo. De aemq daeglan, soeng-hoengq dwk daj naj ranz gou byaij gvaq, Daegvang youq baihlaeng de hozndat dwk dik song diuz ga biz iq. Yahfanh gungxhwet, ndang de roengzrengz yiengq baihnaj gungx roengzbae, ndei hawj daeglan manz ndaej youq giz cei q an’ onj ndeu. Yizfanh boihfwngz riengzlaeng, de itcig riu, mbouj rox dwg riu daeglan manz roxnaeuz riu Yahfanh fouznaih, roxnaeuz, song yiengh cungj mbouj dwg, de cij dwg fouz leixyouz dwk siengj riu couh riu lo.

Yahfanh sing daemq menhmenh yaeuh daeglan, ngiengxgyaeuj raen gou caeuq daxmeh, couh riu dwk dongx dou song coenz. Vahcuengh Yahfanh dauqdae j mbouj bienq luenz bienq wenj, de lumj gofaexhung ndaw singz senj daengz gizneix, deng raed bae ngafaex caeuq mbawfaex, yienzhaeuh maj baenz lingh cungj yienghceij lix le roengzdaeuj, yungzhaeuj le Hawbyaloz. Daxmeh riu dwk dap vah, ietfwngz bae daeuq daeglan de, Yahfanh couh dingz roengzdaeuj, caeuq dou gangj daeglw g daeglan de. Aenbak mbang Yahfanh gig vaiq dwk aj haep, myaiz iqsoiq sinz daengz gwnz naj gou, gou sawqmw h ngeixhwnj doenghgi j banhaemh haujlai bi gaxgonq, Yahfanh bek fwngz dwk, gyaeujhaw byaihaw hwnjroengz byaijdoengh, gij hozndat duh de gaenq coemh le haujlai aen banhaemh Hawbyaloz. Seizneix Yahfanh cix unqnemnem.

Daj Yahfanh daengz Buzvang, cungqgyang miz duenh seizgan raez ndeu gou lauqgvaq lo. Seiz gou lizgyae Hawbyaloz, seizgan Hawbyaloz couh dwg goenqdek. Doenghgi j seizgan lauqgvaq, miz di youq ndaw vahlwnh daxmeh ndaej nyip hwnjdaeuj, miz di cix yienghneix ajhai dwk, louz roengz aen congh ndaem seizgan hung ndeu.

Daxmeh naeuz, bihaenx, Yahfanh haq gvaq-daeuj seiz, dwg daj douhenz haеuj. Gou ngeixhwnj sam aen dou ranz Yizfanh baiz baenz baiz haenx, douhung cingq youh gvangq youh hung, douhenz youh daemq youh iq. Bawxmoq Yahfanh ngaem gyaeuj dwk , roengzrengz yo sang din, yamq gvaq giemxdou, yamq haеuj Hawbyaloz lumj aen singzbauj nei.

(8 sat)